Betoog GroenLinks

Voorzitter,

60 % van alle gemeentes komt blijkbaar in zwaar weer terecht de komende jaren. Na de ellende die de covid crisis , naast persoonlijk leed, in financieel opzicht teweeg heeft gebracht, weten we helaas ook dat al het grove geweld in de wereld een onzekerheid met zich meebrengt die in alle opzichten duur is. Het is geen feestelijke boodschap richting inwoners, maar aan ons de taak om , klip en klaar eerlijke keuzes te maken en ook om te temporiseren.

Het is juist nu ENORM BELANGRIJK dat we prioriteiten stellen, EN dat we dus wellicht eerdere besluiten / overwegingen opnieuw tegen het licht moeten gaan houden.

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: wij zijn wat bouw van het nieuwe gemeentehuis betreft van mening veranderd: goede en prettige huisvesting van de ambtenaren is ons wat waard, naar de wens van de ambtenaren zelf zo spoedig mogelijk op één locatie. Voorzitter, wij vragen ons nu open en eerlijk af of DIT het juiste moment is om dit forse project voorrang te geven zoals het ooit, in stemming op ons eigen amendement is goedgekeurd. Wie ons betoog aangaande dit amendement terugzoekt, zal vinden dat één van de eerste zinnen dáár al omhelst, dat we eigenlijk liever NIET zouden bouwen in deze financieel dure onzekere toekomst. Voortschrijdend inzicht maakt dat ons eerste gevoel over dit nieuwe gemeentehuis nu sterker doorklinkt en dat heeft alles te maken met het stellen van prioriteiten met een krappere portemonnee. Los daarvan zien we aangaande realiseren van gemeentelijke huisvesting op de Horsel, dat er een heleboel factoren tegenzitten. An sich in onze optiek nog steeds een prima plek voor ons nieuwe gemeentehuis, maar praktisch gezien blijkbaar lastig te realiseren. Één van de grootste belemmeringen in deze nieuwbouw blijkt aansluiting van stroom door enexis, die waarschijnlijk niet voor 2028 kan worden gerealiseerd. Nieuwbouw blijkt steeds duurder te worden. Wij verklaren hier, dat we ons verkeken hebben op impact van nieuwbouw in de huidige tijd. GroenLinks Beekdaelen gunt portefeuillehouder daarom de mogelijkheid om opnieuw te gaan kijken naar de mogelijkheden, gelet op een gematigder budget, met als doel een goede dienstverlening en een prettige werkplek voor de ambtenaren. Let wel: het is onverstandig om op onze handen te gaan zitten, maar een pas op de plaats, en om meerdere redenen een heroverweging van eerder besluit, zou wat betreft fractie GroenLinks Beekdaelen nu verstandig zijn! Geen nieuwbouw maar verbouw van bestaande situatie, met een verantwoord berekend budget, lijkt ons nu de beste optie.

Voorzitter: dank aan de ambtenaren die van de programmabegroting , ook al is het een hele bulk informatie, een redelijk leesbaar overzichtelijk stuk maakten. Al kunnen wij ons levendig voorstellen, dat het voor burgers en ondernemers nog steeds abracadabra is. Zij hebben het volste recht om de hele begroting te snappen, vandaar de motie die vandaag wordt ingediend. Het gaat om hun bestaansrecht.

Benoemd wordt ‘het financiele ravijn‘, duidend op de tekorten die er zeker vanaf 2026 aan gaan komen, OOK voor Beekdaelen, dus moeten we écht geen geld gaan uitgeven dat we a) niet hebben , richting toekomst rekenend en b) waarvan de noodzaak van uitgeven NU niet strikt nodig is.

Enige bestuurlijke ervaring in onze fractie leert dat wat ravijn betreft, deze soep wel vaker heet is opgediend, en dat de financiele pijn dan achteraf tot nog toe gelukkig dan altijd redelijk meeviel. We zullen echter wel degelijk de tering naar de nering moeten gaan zetten. Opsmuk past nu niet, eerlijk en efficiënt begroten is waardevol! BLIJVEN kijken waar de lasten voor onze burgers zo min mogelijk zullen verzwaren.

Gemeentegeld is geld van de burgers. GroenLinks Beekdaelen vindt dat daar dan ook de uitgaven aan besteed moeten worden. Leefbaarheid, kansgelijkheid, veiligheid en milieu. JUIST NU !

Een geweldig project dat inmiddels zijn waarde dubbel en dwars uitstraalt, is het Nuinhofhuisje. Dit laat prachtig zien dat, zonder al te veel tussenkomst van regels en bureaucratie, door gedreven inzet van vrijwilligers iets moois kan ontstaan. Naoberschap met een grote hoofdletter, jeugd die bij de ravotclub sociale contacten leert aangaan en iedere dinsdag een zelf gekookte maaltijden voor iedereen die tegen een kleine vergoeding wil aanschuiven. Ze halen zwerfafval op met kids, onderhouden groenvoorziening en helpen met het invullen van allerlei papieren. Er vinden hele fijne activiteiten plaats, zoals reanimatie training etc. Kortom op sociaal gebied eigenlijk alles waar GroenLinks Beekdaelen van droomt.

Als we dit naast Hoofdstuk 2 in de programma begroting leggen, zijn we blij met investeringen op gebied van participatie, jeugdhulp en wmo. We hopen van harte dat hier niet op bezuinigd gaat worden! Armoede bestrijding is helaas steeds dringender nodig. Heel blij zijn we met de uitbetaling van energie toeslag die nog voor het einde van dit jaar zal plaatsvinden, zoals door GroenLinks eerder verzocht is aan het college. Dank aan de mensen van Kompas, die daar nu volop mee bezig zijn. Het armoede beleid van onze gemeente kent een bevlogen wethouder op de post sociale leefomgeving. Wij willen hem uitdrukkelijk vragen om een toezegging: de giften grens is in sommige gemeentes, voor mensen die leven van een bijstandsuitkeringing, al opgerekt naar 1800 euro, zonder dat dit invloed heeft op de hoogte van hun uitkering. Kan dit in Beekdaelen gerealiseerd worden, zodat de mensen die het hardst worden getroffen door de enorme inflatie, op een eerlijke manier meer te spenderen krijgen. Kan de wethouder deze toezegging doen ?

Onderwijs, sport en cultuur draagt bij aan gezonder leven. Immers wie veilig en prettig op school zit, genoeg beweegt en de geneugten van cultuurprogramma's mag beleven, leeft over het algemeen fijner en meer tevreden. Alle kinderen verdienen een goede start van hun leven en van hun schoolcarrière. Inzetten op onderwijsachterstanden mag best wat kosten, fijn dat daar een actief beleid op wordt gevoerd. Voor mensen die zich de relatieve luxe van bv een sportvereniging of fanfare niet kunnen permitteren zijn er subsidies. Heel belangrijk dat inwoners weten waar ze deze steun vandaan kunnen halen, zodat 'iedereen doet mee' daadwerkelijk mogelijk is!

Wat betreft vluchtelingen problematiek: Beekdaelen doet heel veel op het gebied van opvang, daar mogen we terecht van zeggen dat het goed geregeld is! We hopen van harte dat de uitbreiding van AZC Sweikhuizen eindelijk vaart gaat maken. Vanuit het rijk hebben we de TAAK om woningen toe te wijzen aan statushouders, al naar gelang ons inwonersaantal van 35.966. Goede begeleiding naar een fatsoenlijke woning en aanpak van arbeid, is iets wat wij met een gerust hart aan Kompas overlaten, dat is helder en prettig uitgelegd in een onlangs gehouden bijeenkomst.

In ons Verkiezingsprogramma richting gemeenteraadsverkiezingen van vorig jaar, beschrijven we onze bezorgdheid ten aanzien van woningnood onder jongeren en andere specifieke doelgroepen.

De woondeal van maart 2023 belooft 900 woningen binnen Beekdaelen. Er worden vanaf 2024 meerjarige afspraken gemaakt met de woningcorporaties. We gaan ervan uit dat daar eerlijke kansen liggen, voor starters en mensen die begeleiding nodig hebben, die recht hebben op sociale en goedkope huurwoningen.

Het masterplan Nuth en het masterplan Schinveld zijn voorbeelden van flinke financiele investeringen, die noodzakelijk zijn op gebied van leefbaarheid, veiligheid en vitaliteit. GroenLinks Beekdaelen zal deze projecten nauwlettend volgen, maar heeft er alle vertrouwen in dat dit goed doordacht is en in fases goed uitgevoerd gaat worden. Door de woningen te verduurzamen dragen

we gelijk bij aan milieuwinst. Richting 2030 hebben we ook daar een verplichte belofte in te lossen, jegens de hele wereld! Sluiten we de ogen voor het milieuprobleem en doen we net alsof de opwarming van de aarde niet bestaat, dan helpen we onszelf domweg naar de knoppen!

Daar zwengelen we de hele discussie over energie opwekking aan. In Beekdaelen wordt er gediscussieerd over windmolens en zonnepanelen. En dat terwijl we om ons heen merken dat steeds meer mensen individueel inmiddels goed gemotiveerd zijn om woningen te verduurzamen, deels geholpen met subsidies van de overheid. Dicht bij huis is er onenigheid, want wie wil er bv een windmolen in z'n achtertuin…. Taak voor de gemeente om daar goed op te gaan anticiperen: want niet in jouw achtertuin, waar dan wel…. En vooral: hoe betrekken we burgers hierbij, want DIE zien de noodzaak van slimme energie wel zitten, terecht in voordeel van eigen beurs, maar echt ook wel in het belang van de aarde!

Voorzitter, we leerden onlangs op de conferentie "Limburg verduurzaamt " dat 1 boom qua verkoeling gelijk staat aan 10 airo's. Zo mooi simpel kan het zijn… PLANT die bomen! De geveltuintjes zijn een prima project, maar nog steeds zien we veel te veel voortuinen met kiezel en tegels. Promoot het zogenaamde tegelwippen en blijf groen denken!

Het accommodatie beleid is een sociaal plan dat onze aandacht verdient vanwege de rol van cohesie binnen dorpskernen. Fractie GroenLinks Beekdaelen wacht tamelijk ongeduldig op de volgende stappen en de uitvoeringsnota, die begin volgend jaar aan deze raad wordt aangeboden. Het gaat vaak over bouwen/verbouwen en in het geval van tennis zelfs over fusie van tennisparken. Dat kost allemaal geld en ook daar vragen wij het college om echt kritisch te kijken naar wat wel en wat niet nodig is!

Het beschermd wonen, de zogenaamde Skaeve Huse. In de begroting wordt een bedrag van 450.000 euro genoemd voor het realiseren van 3 Skaeve Huse, onder de vleugels van Levanto. Iets waar wij echt de prioriteit van ondersteunen, want iedereen heeft absoluut recht op een veilige woonomgeving! We weten inmiddels dat de woonunit die momenteel in Nuth woont, gaat verhuizen omdat het pand in de Stationsstraat echt niet meer voldoet. Het motto van Levanto is: 'zorg, wonen en meedoen in de wijk…." Wij hebben daarom wel onze bedenkingen van verhuizing naar het piepkleine gehucht Brommelen, omdat aan de rand van dat gehucht echt geen sprake kan zijn van participatie en meedoen in de wijk. Brommelen heeft geen wijk…. Dus de verhuizing naar Brommelen is voor ons absoluut een bespreekpunt, dat echt nog langs de raad moet gaan dunkt me!

De pilot straatcoaches krijgt een vervolg tot 2025. Dit is een prima zaak. Grip en zicht krijgen op wat zich op straat in een gemeentekern afspeelt, betekent dat je dichtbij zichtbaar moet zijn en het gesprek moet durven aangaan! Een veilig GEVOEL zit tussen de oren wordt vaak gezegd. Daar zijn wij het als fractie niet helemaal mee eens. Met een samenleving die helaas ruwer en crimineler wordt, snappen wij dat onveilig voelen best een reële emotie is. Tekort aan politie inzet is iets wat wij op gemeente niveau niet kunnen oplossen; dit richting Den Haag blijven prioriteren gebeurt al vanuit de provincie. We kunnen wel binnen onze mogelijkheden ervoor zorgen dat we plaatselijk de confrontatie durven aangaan en gelukkig kunnen wij beamen dat Beekdaelen die ballen heeft!

Goh voorzitter, vergeef me als ik de 10 minuten grens overschreden heb. Had ik nóg 10 minuten, dan zou ik ook die vol krijgen, want alle ambities passen niet in een tijdskader. Één ding nog: het gaat hier vandaag niet om partij idealen, maar om wat onze verschillende kleuren samen wensen voor Beekdaelen. Wat we als bestuur zijnde, de inwoners van onze gemeente gunnen. In alle opzichten een prettige, veilige, sociaal eerlijke, groene leefomgeving !

Tot zover ons eerste termijn.